

Nemzetpolitikai összefoglaló

2020. 7. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Orbán: Trianon után száz évvel is megvan Magyarország

Minden felemelkedő nemzet sikertörténete az önbecsülés megerősítésével kezdődik, a bajba jutott országok polgárainak személyes önbecsülése pedig csak nemzetükével együtt térhet vissza – fogalmazott évertékelő beszédében a magyar kormányfő. „Ma, száz évvel a trianoni halálos ítélet után azt jelenthetem önöknek, hogy élünk, és Magyarország még mindig megvan” – mondta Orbán Viktor miniszterelnök. A kormányfő hozzátette: nemcsak élünk, de ki is szabadultunk az ellenséges gyűrű szorításából. Az újra nemzeti alapokra állított Szlovákiával, Szerbiával, Horvátországgal és Szlovéniával megtaláljuk a hangot, széles együttműködést, sőt szövetségeket is alakíthatunk – közölte a miniszterelnök. A történelem újra megadta az esélyt, hogy a közép-európai népek – saját nemzeti érdekeik alapján – új szövetségi rendszert építsenek ki, és így a keletről és nyugatról fenyegető veszélyekkel szemben is megvédhetjük magunkat – mondta Orbán Viktor.

Megjelentek a Határtalanul! program következő tanévének pályázati kiírásai

Elérhetővé váltak a magyarországi iskoláknak a külhoni osztálykirándulásokat finanszírozó Határtalanul! program következő tanévének pályázati kiírásai – mondta a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára keddi sajtótájékoztatóján. Potápi Árpád János kiemelte, az idei tanévre rekordszámú jelentkezés érkezett, aminek eredményeként 101 ezer, többségében hetedik osztályos diák összesen 450 ezer vendégéjszakát tölt el a környező országokban. A program célja, hogy megerősítse a fiatalok hazaszeretetét. Az idén induló program célja változatlanul az, hogy megerősítse a fiatalok hazaszeretetét, magyar identitását és a külhoni magyarokkal ápolt kapcsolatrendszerét – fejtette ki az államtitkár. Hangsúlyozta, a magyar kormány finanszírozásával működő program intenzitása 100 százalékos, vagyis a nyertes pályázók összes költségét fedezi az állam. Az iskolák a következő tanévben a korábbi 5-6 millió forint helyett már 6-7 millió forintot nyerhetnek el az utazások finanszírozására – tette hozzá. Potápi Árpád emlékeztetett, a 2010-ben elindított Határtalanul! az egyik legrégebbi és legsikeresebb nemzetpolitikai program, amelynek elsődleges célja, hogy a magyar fiatalok iskolás éveik alatt legalább egyszer eljuthassanak egy határon túli magyarlakta területre.

Potápi a székelyföldi síünnepen: a sport fontos közösségformáló erő

Az idei év a nemzetpolitikában az erős magyar közösségek éve, a sport pedig fontos közösségformáló erő, amelyre büszke lehet a magyarság – mondta Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára az MTI-nek telefonon nyilatkozva szombaton Hargitafürdőn, a csíkszeredai magyar főkonzulátus által kezdeményezett székelyföldi síünnepen. Potápi Árpád János közölte: a kormány sokat tett az elmúlt években annak érdekében, hogy a határon túli magyarság körében is megerősítse a sportot, javítsa a sportolás feltételeit. A hargitafürdői síegyesületet tavaly és idén is támogatta abban, hogy új felszereléseket vegyen, és méltó körülményeket tudjon teremteni a versenyek lebonyolításához – tette hozzá. A nemzeti identitáshoz hozzátartozik a sport, Székelyföldön pedig a sport kihagyhatatlan része a jégheki és a sízés – mutatott rá az államtitkár. Potápi Árpád János gyerekek és fiatalok százait megmozgató tömegsportrendezvény megnyitóján Miklós Edittel, a Magyar Síszövetség elnökével és Tóth László főkonzullal együtt további támogatást ígért a székelyföldi sízőknek. A versenyt megelőző sajtóértekezleten Tóth László főkonzul elmondta: a nemzeti összetartozás évében nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy minél több gyerek jusson el a Konzul Kupára, és a közös sportolás révén megtapasztalja az összetartozás érzését, ezért a távolabbi településekről – Marosvásárhelyről, Borszékéről, Gyergyóból és Háromszékről – autóbuszokkal hozták a jelentkezőket a székelyföldi síünnepre.

Alkotmányos az anyanyelvhasználatot hátrányosan szabályozó új közigazgatási kódex

Alkotmányosnak bizonyult és így továbbra is érvényben marad az a sürgősségi rendelet, amellyel a – kisebbségi anyanyelvhasználatot is szabályozó – közigazgatási kódexet léptette hatályba tavaly nyáron az akkori szociáldemokrata bukaresti kormány. A bukaresti alkotmánybíróság többszöri halasztás után szerdán utasította el az ombudsman tavaly augusztusban emelt alkotmányossági óvását. Az alapjogi biztos szerint semmilyen sürgősség nem indokolta, hogy a kormány a rendkívüli helyzetekre kitalált jogalkotási módszerrel avatkozzék be a törvényalkotás folyamatába, de az alkotmánybíróság nem adott neki igazat. Korábban az RMDSZ is bírálta a közigazgatási törvénykönyv kormányrendelettel elfogadott változatát, arra hivatkozva, hogy csorbítja a kisebbségi jogokat, és visszalépést jelent a korábban hatályos anyanyelvhasználati rendelkezésekhez képest. A teljes központi és helyi közigazgatás működését egységes keretbe foglaló kódexet hosszas parlamenti egyeztetés után eredetileg 2018-ban, az akkori szociálliberális (USL) kormánytöbbség és az RMDSZ szavazataival fogadta el a parlament. A jogszabály azonban elbukta az előzetes normakontrollt, ezért a Viorica Dăncila vezette kabinet, hogy „időt nyerjen”, tavaly nyáron sürgősségi rendelettel léptette hatályba a törvénykönyv kiigazított

– kisebbségi szempontból hiányos – változatát. Az RMDSZ a visszalépések közé sorolta a megszerzett jogok védelmének eltörlését, azt, hogy a helyi tanács dokumentumait ezután kizárólag románul hozzák nyilvánosságra, és azt is, hogy a kisebbségek által lakott településeken is kötelezik a közintézményeket, hogy az állam nyelvén is kommunikáljanak.

Paradigmaváltás jöhet az egyházi ingatlanok restitúciójának folyamatában

Döntőházként fogadta el a képviselőház azt az RMDSZ-es törvénykezdeményezést, amely a visszaszolgáltatott javak a valós értékfelmérését biztosítaná, valamint arra kötelezné az államot, hogy visszaszolgáltatási folyamatban bizonyítsa be, nem jogtalanul kobozta el a tulajdont. A tervezetet Apjok Norbert, az RMDSZ Máramaros megyei parlamenti képviselője dolgozta ki, a képviselőházi vitában Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő kiegészítő javaslataival került elfogadásra. A képviselő elmondta, hogy az elfogadott törvény változást hoz az eddigi visszaszolgáltatási folyamatban: „eddig az eredeti tulajdonosoknak kellett bebizonyítaniuk, hogy az állam jogcím nélkül, erőszakkal fosztotta meg őket az adott tulajdontól. Azonban ezt sok esetben lehetetlen volt bebizonyítani. A ma elfogadott törvényben gyakorlatilag megfordítottuk az eddigi bizonyítási folyamatot: ezentúl az állam kell bizonyítsa azt, hogy nem erőszakkal vette el az adott javat, amennyiben ezt nem tudja, akkor az adott ingatlan tulajdonjoga az elkobzás előtti tulajdonost illeti meg”.

Döntő házként fogadta el a szenátus az RMDSZ oktatási törvénytervezetét

Az oktatási rendszerre vonatkozó jogszabálysomagot fogadott el hétfőn döntő házként a szenátus plénuma. A javaslatot az RMDSZ dolgozta ki, a felsőház 79 támogató szavazattal és 36 tartózkodás mellett fogadta el azt. Cseke Attila, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője szerint a tervezet egyik legfontosabb rendelkezése, hogy csökkenti a minimális osztálylétszámot. Szórványvidéken és a vidéki iskolákban már tíz diákkal is indulhat magyar osztály, eddig ehhez legkevesebb tizenkét diákra volt szükség, és az osztályok maximális létszáma is csökken, hogy a tanár kevesebb diákkal, hatékonyabban dolgozhasson. Elemiben eddig egy osztályban akár 25, gimnáziumban 30 diák is lehetett. Az új előírások szerint elemiben a diákok száma nem haladhatja meg a 22-t, gimnáziumban pedig a 26-ot. A frakcióvezető elmondta: a tanügyi kerettörvény azt írja elő, hogy a nyelvi kisebbségeknek joguk van a számarányos jelenlétre az oktatási intézmények vezetőségében. Ezt a törvény által szavatolt lehetőséget most kötelezővé teszi az új módosítás. Novák Csaba Zoltán RMDSZ-es szenátor, a felsőház oktatásügyi bizottságának alelnöke elmondta: a tervezet a bölcsődei és óvodai oktatásra, a délutáni iskolára (afterschool), és a meleg ebéd programra vonatkozó előírásokat tartalmaz.

Pozsonyban tárgyalt a Magyar Közösségi Összefogás és az OĽaNO

Igor Matovič, az OĽaNO elnöke és Ján Budaj, a párt parlamenti képviselője tárgyalt a Magyar Közösségi Összefogás politikusaival Pozsonyban. A találkozón magyar részről Bárdos Gyula, Mózes Szabolcs és Janits Erzsébet voltak jelen. A találkozó vezérfonalát a közös célok megbeszélése, illetve a választások utáni potenciális együttműködés képezte, de felmerült a kettős állampolgárság kérdése is. Igor Matovič elmondta, hogy míg a Most-Híd a napokban elismerte, csak két párttal, az ĽSNS-szel, illetve a Harabin vezette Vlasťtal nem hajlandóak együttműködni, addig az MKÖ világosan és következetesen képviseli, hogy semmilyen körülmények között nem fognak a Smerrel összedolgozni. „Óriási különbség mutatkozik aközött, amikor az MKÖ képviselőivel tárgyal az ember, vagy amikor Bugár Bélával és a Most-Híddal” – emelte ki Matovič. „Közeleg a végső küzdelem, így minden harcra szükség van ahhoz, hogy a csatát megnyerjük” – jelentette ki. Úgy ahogy 1998-ban is éppen a felvidéki magyarok voltak azok, akik a döntő szavazatokat adták, és segítették megtörni Vladimír Mečiar hatalmát. 22 év után, a történelem ismétli önmagát. „Ma is éppen a felvidéki magyarok szavazatai lehetnek azok, amelyek döntenek majd.” Bárdos Gyula, az MKÖ listavezetője a sajtótájékoztatón elmondta, az MKÖ egy olyan párt, amely igen is ott akar lenni a kormányváltásnál. Ahogy fogalmazott, szeretnének majd „jól ki is szellőztetni”, és olyan változásokat véghez vinni, amelyeknek köszönhetően egy olyan jogállam alakul ki Szlovákiában, ahol minden állampolgár jól érzi magát.

Fico kormánypártja nyerhet, parlamenten kívül a közös magyar lista

A Robert Fico vezette Smer-SD, a jelenlegi kormánykoalíció legerősebb pártja nyerheti Szlovákiában a február végére kitűzött parlamenti választást, a Magyar Közösségi Összefogás (MKÖ) néven indított közös magyar lista támogatottsága pedig nőtt, de még mindig a parlamenti küszöb alatti. Az MVK közvélemény-kutatásának eredményei szerint a Robert Fico vezette Smer-SD-t a megkérdezettek 21,6 százaléka választaná. A felmérés a második helyre az ellenzéki jobboldali Egyszerű Emberek és Független Személyiségek mozgalmat (OLaNO) hozta 12,3 százalékos eredménnyel. A harmadik legnagyobb támogatottsággal bíró csoportosulás, 11,5 százalékkal a Marián Kotleba vezette, faciszta Mi Szlovákiánk Néppárt. Rajtuk kívül még hat párt jutna be a törvényhozásba. A felmérések szerint kérdéses, hogy a márciusban megalakuló új pozsonyi törvényhozásban lesz-e képvisellete a felvidéki magyarságnak. A felmérések szerint az utóbbi hetekben nőtt a Magyar Közösségi Összefogás (MKÖ) néven indított közös magyar lista támogatottsága. A

mostani felmérés szerint 4,5 százalékon áll a lista, ami csaknem egy százalékponttal több, mint egy hónapja. A felvidéki magyarság körében érdemi támogatottsággal rendelkező pártok közül a másik, a Most-Híd szlovák-magyar párt támogatottsága viszont hosszú és rövid távon egyaránt csökkenő tendenciát mutat, most 3,3 százalékot mértek neki.

A bíróság megerősítette, hogy az újvidéki Jogi Kar diszkriminálta a magyar hallgatókat

Az újvidéki felső bíróság elutasította az újvidéki Jogi Kar fellebbezését, amely a bíróság hatáskörére vonatkozott és megerősítette, hogy a kar diszkriminálta a magyar nemzeti közösséghez tartozó hallgatóit. A bíróság megtiltotta a karnak, hogy megismételje a diszkriminációt. A Jogi Kar elleni keresetet a Vajdasági Magyar Diákszövetség nyújtotta be. A felső bíróság megállapította, hogy a Jogi Kar diszkriminálta a magyar hallgatókat, akiknek lehetővé tette a felvételi vizsga magyar nyelven történő megírását, de arra kötelezte őket, hogy külön írásbeli és szóbeli vizsgát tegyenek szerb nyelvből. A bíróság arra kötelezte a kart, hogy jelentesse meg az ítéletet a Dnevnik és a Magyar Szó napilapokban. A Jogi Kar korábban megtagadta a felvételi vizsga magyar nyelven történő megszervezését, ami miatt a Vajdasági Magyar Diákszövetség szintén pert indított. Az újvidéki fellebbezési bíróság 2018-ban arra kötelezte a kart, hogy a jövőben a nemzeti kisebbségek nyelvén is szervezze meg a felvételi vizsgát, majd hozzátette: az oktatási intézmény ezt megtagadta, így diszkriminációt követett el. Az ítélet meghozatala után a kar lehetővé tette a hallgatók számára, hogy magyar nyelven is letehessék a felvételi vizsgát, de a diákok kötelesek voltak szerb nyelvi vizsgát is tenni, amellyel a kar ismét diszkriminálta a hallgatókat, mint ahogy azt a bíróság megállapította.

Várhelyi: Az EB figyelembe veszi a kisebbségek véleményét az ukrán oktatási reform értékelésében

Az Európai Bizottság (EB) figyelembe fogja venni a nemzeti kisebbségek véleményét is, amikor azt értékeli, hogy megfelelnek-e az európai értékeknek az ukrán jogszabályok, beleértve az oktatási reform keretében elfogadott törvényeket – mondta Várhelyi Olivér bővítési ügyekért és szomszédságpolitikáért felelős EU-biztos Kijevben azon a sajtótájékoztatón, amelyet Olekszij Honcsaruk ukrán miniszterelnökkel megbeszélésüket követően közösen tartottak. „A kisebbségekhez tartozó emberek védelme európai érték. Ez olyan érték, amelyet cselekedeteinkben ösztönzünk, nemcsak az EU-n belül, de azon kívül is” – jelentette ki az EU-biztos. A sajtóbeszámolókat szerint Várhelyi kitérő választ adott arra

a kérdésre, elegendő-e az Európai Bizottságnak az, hogy Ukrajna teljesítette az Európa Tanács Velencei Bizottságának a 2017-ben elfogadott oktatási törvény nyelvi cikkelyével kapcsolatban tett ajánlásait, mondván: Brüsszel tanulmányozza az ukrán parlamentben elfogadott törvényt. Hozzáfűzte ugyanakkor, hogy az EU a nemzeti kisebbségek képviselőinek véleményén alapuló álláspontot fog kialakítani. „Fontos olyan megoldás elérése, amely kielégíti a kisebbség képviselőinek elvárásait. Ha a kisebbségek elfogadhatónak tartják ezeket a normákat, akkor az jó nekünk” – hangsúlyozta.

Magyar támogatással lett közvilágítás a Vereckei-hágó melletti településeken

A Volóci járásában található Verebes, Rákócziszállás, Újrosztoka és Petruszovica településeken Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának támogatásával épült ki modern közvilágítási hálózat. A magyar finanszírozásból létrejött projekt keretében mintegy 17 km hosszú szakaszon közel 200 darab energiatakarékos világítótestet szereltek fel. Ennek köszönhetően egyrészt lényegesen megváltozott a Vereckei-hágóhoz vezető út és a települések látképe, másrészt jelentősen javult a több száz helyi ukrán nemzetiségű lakos életkörülménye. Az idős lakosok elmondása szerint két faluban korábban még soha nem volt közvilágítás. Február 11-én Grezsa István miniszteri biztos avatta fel a magyar támogatásból készült közvilágítást a Vereckei-hágó lábánál található településeken. Verebesen a polgármesteri hivatal melletti trafóházban a központi indítókar meghúzását követően gyúltak fel a fények. Az avatóünnepséget követő sajtótájékoztatón Ivan Pivkacs, Verebes polgármestere felidézte a község és a magyarországi Ajak település között ötödik éve tartó együttműködés történetét, amely Bacskai József, Magyarország akkori ungvári főkonzuljának köszönhetően vette kezdetét. „Itt már magyar szó nincs, de itt van a vereckei emlékmű, amely emlékeztet bennünket a honfoglalásra és egész 1100 éves múltunkra. Ezért örömmel támogatjuk a hágó mindkét oldalán lévő településeket, akik jó emlékeket őriznek Magyarországról, és jó szívvel viseltetnek a magyar kormány itteni fejlesztései iránt, amelyek nemcsak a magyar, hanem a többségi közösséget egyaránt segítik. A rossz utak, a szemételepek és a szennyvízgyűjtők hiánya, vagy az oltóanyag-probléma nem nemzetiségfüggő” – hangsúlyozta Grezsa István.

Két kárpátaljai magyar iskolának szervez gyűjtést a Fidelitas

Két kárpátaljai település, Tizasalamon és Mezőgecse magyar iskoláinak támogatására szervez adománygyűjtést a Fidelitas – jelentette be a szervezet elnöke pénteken Budapesten, sajtótájékoztatón. Illés Boglárka kiemelte: a Fidelitas megalakulása óta – 24 éve – kiemelt figyelmet fordít a határon túli magyarokra. „Abban hiszünk, hogy minden magyar felelős minden magyarért, éljen bárhol a világon” – mondta. Hangsúlyozta: adománygyűjtésük kedvezményezettjeit a helyi közösséggel egyeztetve választották ki, és

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

hamarosan személyesen is egyeztetnek az iskolák vezetőivel. Hozzáátette: elsődlegesen pénzügyi adományokat várnak, melyből tankönyveket, oktatási segédanyagokat, taneszközöket tudnak vásárolni a határon túli magyar iskolák diákjainak.

